

Onsøy & Gressvik menigheter

MENIGHETSBLAD

Nr. 3 – 2021 – Årgang 61

PROFILEN:
Simonetta og Hans Saenger
side 4-5

**ONSÖ
MUSIKFORENING**
side 12-13

**KIRKENS
SOS**
side 16-17

Onsøy & Gressvik menigheter

Kirketorget – felles telefonnummer
for kirkene i Fredrikstad
69 95 98 00.
Åpent mandag-fredag kl 9 – 15.

Onsøy og Gressvik menighetskontor

Besøksadresse:
Nygaardsgaten 28, Fredrikstad
Postadresse: Postboks 1428,
1602 Fredrikstad
E-post:
post@fredrikstad.kirken.no

www.kirken.no/fredrikstad
www.kirken.no/gressvik

Gaver til bladet:

Vipps # 528745
Kontonummer 7877.08.77821

Menighetsbladets redaksjon:

Tom O. Olsen, Svein Andersen,
Hans Jacob Hermansen,
Heidi Kaspersen og Dag Sørmo.

Forsidefoto:

Dag Sørmo

Mal for design:

Enjoy Design AS

Trykk og oppsett:

Møklegaards Trykkeri AS

Trykk:

ca. 7050

Distribusjon:

Gressvik Røde Kors

Neste menighetsblad kommer
tredje uken i november. Frist for
innlevering av stoff er 18. oktober.

DEN NORSKE KIRKE

MENIGHETENS ANSATTE

Sokneprest i Gressvik

Knut Ertzeid
Telefon: 69 95 98 43
E-post:
knuert@fredrikstad.kirken.no

Sokneprest i Onsøy

Lisa Holm Johansen
Telefon: 69 95 98 44
E-post:
lihojo@fredrikstad.kirken.no

Daglig leder

Jan-Erik Amundsen
Telefon: 69 95 98 40
E-post:
janamu@fredrikstad.kirken.no

Undervisningsleder

Kåre Thunæs-Marthinsen
Telefon: 69 95 98 48
E-post:
karthu@fredrikstad.kirken.no

Menighetsarbeider

Frøydis Romarheim
Telefon: 69 95 98 49
E-post:
frorom@fredrikstad.kirken.no

Diakon

Ingunn Liseter
Telefon: 69 95 98 47/
976 82 694
E-post:
inglis@fredrikstad.kirken.no

Kantor i Gressvik

Ann Kristin Hauglid
Telefon: 69 95 98 46
E-post:
annk@fredrikstad.kirken.no

Kantor i Onsøy

Trine Ek
Telefon: 69 95 98 45
E-post:
trek@fredrikstad.kirken.no

Kirketjener

Ann Kristin Torp
Telefon: 959 69 012

Gressvik kirkegård

Raymond Granholt
Telefon: 916 68 764

Onsøy kirkegård

Trygve Meum
Telefon: 482 99 064

MENIGHETSINFORMASJON

Menighetsrådsleder i Gressvik:

Tom Olsen, tom.odvar@gmail.com, tlf. 918 98 704.

Menighetsrådsleder i Onsøy:

Svein Andersen, sveia@online.no, tlf. 950 47 875.

Stoff til bladet kan sendes til eiluls@fredrikstad.kirken.no.

MENIGHETSRAÅDSLEDEREN HAR ORDET

Tekst: Svein Andersen - leder i Onsøy menighetsråd

SÅ ER SOMMEREN på hell, selv om vi fortsatt kan oppleve varme, solrike dager. Høyere gjennomsnittstemperatur har vært et aktuelt tema i disse tider med klimakrise som overskrift. For de fleste av oss er det vel godt med litt sol og varme. Høst og vinter med snø og kulde kommer fort nok.

Gjennom sommeren har vi prøvd å holde gudstjenester, selv om vi er blitt pålagt restriksjoner i forhold til antall tilstedeværende. Nå, etter sommeren, er det blitt åpnet opp for et større antall personer i kirkene, selv om smittetallene for øyeblikket er økende. Mange har fått dobbel dose med vaksine, så vi håper at samfunnet etter hvert blir normalt igjen.

Frivillighet er en viktig sak for oss i menigheten. Å delta som kirkevert og tekstleser under gudstjenestene er en oppgave som de fleste kan mestre. Vi kunne ønske oss flere personer i slike «settinger», slik at ikke de samme personene må spørres hver helg. Den nye minnelunden på Onsøy kirkegård har ennå ikke blitt ferdigstilt, men arbeidet er nå i gang. Beplantning, navneskilt og sittebenker kommer etter hvert.

Menighetsbladet mener jeg er en viktig kontakt med menighetens medlemmer, og vi i redaksjonen tar gjerne i mot stoff fra dere. Bruk mailadressa som står foran i bladet. Økonomien til menighetsbladet er heller svak, men vi får gjøre en innsats for å få tak i flere annonsører. Frivillige gaver til bladet er alltid kjærkomne.

Kapellanstillingen er fortsatt ubesatt. Vi kunne tenke oss flere kandidater å velge blant, så derfor ble det bestemt at det skulle foretas ny utlysning. Vi håper at ny kapellan kan være ansatt før nyttår.

50-års konfirmanter pleier vi å samle til gudstjeneste og derpå følgende samling i Onsøy, og jeg vil oppfordre alle jubilanter til å melde seg på. Litt mimring om gamle dager er hyggelig. Siden det ikke ble holdt 50-års samling i fjor grunnet pandemien, er også det kullet invitert til årets fest.

Denne høsten har menighetsrådene et stort og viktig arbeid foran seg. Ny kirkeordning skal vedtas, og vi er en del av den prosessen.

Da ønsker jeg dere alle en fin høst, og vel møtt til gudstjeneste i kirken.

STØTT
MENIGHETSBLADET!
KONTONUMMER 7877.08.77821

VIPPS TIL
MENIGHETSBLADET
#528745

Bilet's Rørleggerservice

Ole Martin Bilet

Tlf. 91 69 86 99

Email: olebile@online.no ● Gaustadveien 14, 1626 Manstad

SIMONETTA OG HANS SAENGER - KUNSTNERE BOSATT I ENGELSVIKEN

— Tekst og foto: Svein Andersen

Jeg møtte Simonetta og Hans i deres koselige hjem i Engelsviken og fikk en trivelig formiddag sammen med dem. De kom til Engelsviken i 1985, etter å ha bodd mange år på Kråkerøy. På spørsmål om hvorfor de flyttet fra Kråkerøy, var svaret: De trengte mer plass, og da traff det seg slik at det gamle posthuset i Engelsviken var til salgs. Den flotte hagen bak huset var i ypperlig stand, og det var nok den som var tungen på vektskålen når det ble det huset som ble valgt. En del restaureringsarbeid måtte til på huset, men etter bytte av vinduer med mer, ble huset slik de kunne tenke seg å ha det.

Simonetta vokste opp i Italia med italiensk far og norsk mor. De bodde på en stor eiendom i utkanten av Firenze. Akasietrær og sypresser omkranset villaen og bondegården der de bodde, og hun hadde mange fine år der. Faren var kunstner, og «eplet falt ikke så langt fra stammen». Allerede som 4-åring startet hun som «maler». «Man skal tidlig krøkes, som god krok skal bli». Da tok hun dobørsten

og malte hele baderommet med vann fra doskålen. At dette skapte oppstandelse i familien var klart, og hushjelpen fikk nesten hjerteinfarkt da hun så resultatet. Ellers kunne Simonetta fortelle at området rundt Firenze en periode var ved fronten under krigen. Allierte styrker gikk nordover fra Sicilia, og kamper utspilte seg i området der hun bodde. Hun har gode minner fra denne tiden. Hyggelige soldater - menn av forskjellig nasjonalitet var dagligdags syn - men det vonde hun opplevde, var opphold i tilfluktsrom. Gråtende og fortvilte mennesker likte hun ikke å se.

Hennes mormor kom fra Norge og bodde hos dem, og hun var en dame som brakte norsk kultur inn i huset. Norske sanger og eventyr var dagligdags i hjemmet, så hun hadde en god norsk ballast da hun etter krigen flyttet til Norge. Holmsbu på Hurum var hjemmet hennes her, men etter hvert ble det kunstutdanning på Kunst- og Håndverksskolen. Hun ønsket utdanning innen glassmosaikk, men hun havnet i en

➔ malerklasse. Her traff hun Hans. Etter 3 år på Kunst- og Håndverksskolen fikk hun stipend for å studere glassmosaikk i Ravenna i Italia, men hun ble plassert i et restaureringsverksted i Firenze av sin far.

Hun ble maler og jobbet som maler i mange år. Tilfeldighetene gjorde at hun begynte med dukketeater. En av sønnene havnet på sykehus, og nonnene på sykehuset tillot svært begrenset besøkstid. Hun fant da ut at hun kunne lage dukketeater og spille for alle barna på sykehuset. Dette ble gjort, og hun fikk så positiv tilbakemelding fra svært mange, blant annet Dagmar Myrvold, lærer på Teaterskolen. Tekster og dukker ble nå en del av hverdagen, og hun dro rundt i Sør-Norge og Syd-Sverige med dukketeateret sitt.

En ting som har opptatt Simonetta, er oljeskadede sjøfugl. Tankbåter som går på grunn og slipper ut olje skaper store problemer for sjøfuglene, og flere har gjort en formidabel innsats for å redde disse. Tilsølte fugler ble tatt hånd om og vasket, og hun var i nær kontakt med tilsvarende organisasjoner i Sverige, Tyskland og Nederland som ville redde sjøfugl. De var flere ganger selv i utlandet for å hjelpe til med vasking av fugl, men til fånytt. Simonetta har en lang karriere bak seg som maler og dukketeaterarbeider, og jeg spurte om hun fortsatt brukte malerpenselen. Til det svarte hun nei. Helsa har satt en stopper for slikt arbeid. Nå for tiden er det lesing av bøker - norske klassikere - som har hovedfokus.

HANS SAENGER

Hans vokste opp i Fredrikstad, i Tverrgaten eller Giebelhausens gate som den nå heter. Han gikk på St. Birgitta først, og så realskole på «den gule anstalt». Alt fra tidlige år kjente han kallet. Han ville bli maler. Han kom deretter inn på Kunst- og Håndverksskolen og gikk malerlinjen der. I tillegg til solide teoretiske kunnskaper måtte han levere 10 selvstendige arbeider for å få tilgang på studiet. Han gikk 3 år på Kunst- og Håndverksskolen, og her traff han Simonetta. Deretter fulgte militæret på Trandum og i Gaza, før han så startet på Kunstakademiet i Oslo.

Hans hadde trang til å reise ut for å oppleve kunstmiljøet ute i Europa. Turen gikk til

Spania og Italia. Paris og Frankrike var også en del av utenlandsoppholdet, og han traff gode kolleger fra Norge her. Jo Stang og Morten Krogh ble nære venner, og alle kom inn på «Ecole de beaux Arts». Han var der et halvt år. Nå syntes Hans det var på tide å hente hjem Simonetta, så han dro til Italia for å få henne til Norge.

Vel hjemme i Fredrikstad måtte Hans ha en fast inntekt, og han fikk stilling som tegnelærer på Frydenberg videregående skole. Han virket da som lærer samtidig som han var en svært aktiv maler.

Simonetta og Hans fikk etterhvert 2 barn. Etter 15 år i læreryrket fant de sammen ut at Hans skulle satse på kunsten fullt og helt. Grafikk tok mye av tiden og kreftene til Hans. Store bestillinger kom inn. Bokklubben og Norske Grafikere ønsket hans arbeider, og mange arbeidsplasser ville gjerne ha kunsten hans. Økonomisk opptur ble det også etter at han kunne jobbe heltid med kunst. Hans har vært et aktivt medlem i «Norske Billedkunstneres Fagorganisasjon», eller «Norske Billedkunstnere» som etter hvert ble navnet på organisasjonen.

Hans har hatt en mengde utstillinger og vært svært aktiv og arbeidsom som kunstner. Han sluttet med grafikk på grunn av helseproblemer, men fortsetter å tegne - men bare i liten skala.

Simonetta og Hans har et godt forhold til andre kunstnere i nærmiljøet, og de kan ikke få fullrost det gode samarbeidet med Anne og Odd Skullerud.

HAUGETUN
CATERING AS

Mat til hverdag og fest!

Vi garanterer topp kvalitet på våre
snitter, koldtbord, koldttallerkner,
tapas, kaker og varmretter.
Vi bringer gjerne!

Tlf. 69 36 27 50 E-post: catering@haugetun.no

Hjemmeside: www.haugetuncatering.no

Adresse: Haugetunvn. 3, 1667 Rolvsøy

HANKØ BAD OG KYSTSANATORIUM

Tekst: Tom O. Olsen

Anleggets Maal har væsentlig været at gjøre Stedet til, hvad ogsaa dets naturlige Forhold anviser, et Badested samt til et sundt og behageligt Opholdssted for Syge i sommermaanederne, et Sanatorium; men ogsaa for dem, der ønsker at hvile sig ud efter Vinterens Anstrængeleser samt søge Adspredelse i den smukke og herlige Natur, er Stedet særlig egnet. Dette står skrevet i årsberetningen for Hankø Bad og Kystsankatorium i 1902. Da var anlegget 25 år.

I 1873 KJØPTE DE seks brødrene Bjørneby og Otto Bjørnebys svoger Ole Bredesen Opset gården Elingård som Hankø var en del av. I 1877 ble Hankø skilt ut som egen eiendom i forbindelse med kurbadet. Før denne tiden var det kun tre husmannsplasser på øya. Det var Hankø plass, hvor anlegget nå ble etablert, Søndre Hankø plass og Apalvik plass. Mellom husmannsplassene var det bare gangveier. Arkitekt Henrik Tharp-Meier fikk oppdraget med å tegne bygningene, og bygmester Erik Olsen i Fredrikstad fikk ansvaret for byggingen. På Olsens tomt i Ridehusgaten i Fredrikstad ble hotellbygningen og 20 enkeltvillaer bygd nesten ferdige og fraktet på lektere til Hankø. I byggeåret 1877 jobbet det over 200 mann med å gjøre anlegget ferdig til sommersesongen.

Den første sommeren var det ganske enkle forhold, og husmannsstuen som sto på stedet ble brukt som kjøkken. Det første året var det 20 familier som brukte stedet, men dette økte kraftig med årenes løp. I 1889 var det ca. 700 gjester som bodde på kurbadet, og antall liggedøgn var 11.906. Ca. 1/3 av disse var syke, og de øvrige var rekonvalesenter eller friske som brukte stedet for hvile og benyttet badene og den fine naturen.

Bygningsmassen ble også stadig utvidet. I 1883 ble det anlagt en varmebadeanstalt der

vi nå har Seilerkroa. Ny hotellbygning og restaurantbygning kom i 1884, og i 1887 ble en tredje hotellbygning oppført. Kaianlegg og veier ble bygd. Det ble anlagt en dyrepark og parkanlegg. Anlegget var ikke bygd for arbeider- eller middelklassen. Leien var 250 kroner pr. måned. Det tilsvarte ca. en gjennomsnittlig årslønn.

I 1878 kom kong Oscar 2. på besøk sammen med kronprins Gustav. Hankø fikk også kongebesøk i 1883 og 1889. En av grunnene var nok muligheten for å jakte på øya. Stedet skiftet stadig eiere. Fra 1887 og til 1894 tilhørte stedet et aksjeselskap med en større andel eiere, og frem til 1910 var det stadig endring i eierskapet. Da overtok Alfred Barclay Meidell stedet, og det ble slutten på Hankø Bad som kurbad og kystsankatorium. I mellomkrigstiden opplevde Hankø Bad nedgangstider, men det tok seg opp igjen etter annen verdenskrig.

Bakgrunn for å opprette et bad og kystsankatorium på Hankø var mange. En av grunnene var at det i Hankøsundet ble oppdaget en helsebringende svovelholdig gytje. Frisk sjøluft og saltvann var heller ikke å forakte. Kommunikasjon var også viktig. Båttransport fra Christiania og Fredrikstad var mulig, og da Fredrikstad jernbanestasjon ble åpnet i 1879, var også det positivt. Den første fem årene var Ole Emil Bjørneby (en av brødrene Bjørneby) badelege ved kurbadet. Han ble etterfulgt av

Foto: Carl Sandels, Østfold fylkes billedarkiv.

Anton Martin Magelssen som kom til å sette et sterkt preg på kuranstalten. Han var forankret i gammel sykdomslære. Han trodde blant annet at forhold mellom luft og vann kunne forårsake sykdom. Han fant metoden for å avdekke opphavet til sykdommer i svingninger i temperatur og lufttrykk og ulike vindretninger og fenomener som torden og nedbør.

Det var pasienter med nervelidelser og revmatikere som sto i sentrum, men også mage- og tarmsykdommer, underlivssykdommer, hjertesykdommer og bronkitt er oppgitt som lidelser stedet kunne hjelpe til med. Vi kan vel være glad for at legevitenenskapen har kommet videre siden den gang. For mage- og tarmsykdommer var oppskriften kurmessig drikking av sjøvann, gytjebad og gytjeomslag. Det skal være anvendt med hell, står det i reklamen. Av andre kurmidler og metoder er dampbad, sjøbad, svovelbad og Kreuznacherbad som er sjøvann tilsatt ekstra salt. Av naturlig mineralvannskur er Ronneby jernvann, Vestfossen svovelvann og sjøvann oppgitt.

Varmbadehuset var åpent fra syv om morgentil syv om kvelden. Bygningen besto av en stor veranda og venteværelse hvor man kunne få

forfriskninger. Ellers besto bygningen av flere badeværelser med ulike oppvarmingsapparater. Her kunne man få forskjellige tanglut- og furunålsbad, kullsyrebade og svovelbad. Menn og kvinner var selvfølgelig adskilt under bading. Mennene kunne utfordre hverandre med forskjellig spill, men her kunne også damene være med. Mulighet for rideturer på de mange skogsveiene var også et tilbud, og ønsket du en tur på sjøen kunne du velge mellom å seile, padle, ro og fiske, eller du kunne låne Hankø Bads moderne vann-velociped.

Lokalbefolkningen i Vikene og i Onsøy merket snart hva som skjedde ute på Hankø. Mange arbeidsplasser ble skapt. Det var behov for håndverkere, folk til rengjøring og matlaging, noen til å betjene badehusene og mannskap på båtene til og fra øya. Eierne av Hankø Bad var også opptatt av lokalbefolkningens og gjestenes åndelige liv. 8. juni i 1900 ble bedehuset Sarepta innviet, og det var eierne på Hankø Bad som ga fri tomt. Det strømmet også inn store pengegaver fra mange av de rike faste gjestene på Hankø.

Kilde: Hjembygda Onsøy v/ Bjørn Enger årgang 4, 1978 og 25 årsberetning for Hankø Bad 1902.

NORSKE HELGENER

Tekst: Hans Jacob Hermansen

I menighetsbladet for Onsøy og Gressvik har vi i en serie om norske helgener. Denne gang presenterer vi St. Sunniva, den eneste kvinnelige helgenen i norsk historie.

SUNNIVA AV SELJA

St. Sunniva eller den hellige Sunniva (ukjent fødselsår og dødsår, angivelig på slutten av 900-tallet) er en legendarisk helgen av angivelig irsk avstamning, som ble gjenstand for en helgenkultus på Vestlandet i Norge. Kultusen hadde sitt utgangspunkt i Selje kloster.

LEGENDEN

Sunniva skal ha vært en kongsdatter fra Irland som var navngjeten for sin skjønnhet og rikdom. En hedensk, brutal og ivrig beiler truet henne til ekteskap, men i stedet for å underkaste seg denne mannen ga hun seg frivillig hen til den ukjente skjebne ved å forlate Irland med sine folk i tre skip uten seil, ror eller årer. Skipene drev nordover og deretter østover til de kom til vestkysten av Norge. Sunniva og de fleste andre gikk i land på øya Selja som ligger ytterst i Nordfjord i Sogn og Fjordane.

Folk på fastlandet så med mistro på de nyankomne og anklaget dem for å stjele sauer. Den hedenske befolkningen kom mot dem med sverd og ild, men da blåste det opp til en storm. Håkon Ladejarl sendte folk for å drepe dem i den tro at det var hærmenn, men da frelste Gud Sunniva og hennes folk ved å begrave dem under store steiner.

Selje klostets ruiner i dag. Å dømme etter arkeologiske utgravninger omkring klosterruinen har det vært en gutteskole der og allerede i tiden før reformasjonen ble klosteret rammet av både brann og epidemier.

Etter flere vitnesbyrd om underlige hendelser på Selja reiste Olav Tryggvason og biskopen ned til Selja. Her fant de mange levninger, det vil si skjeletter, som luktet søtlig. Ifølge den anonyme legenden fant de i en hule også liket av Sunniva, som etter sigende var like hel og så ut som om hun sov. Knoklene ble samlet sammen og lagt i et skrin og i en kiste som ble tømret for den hellige Sunniva. Det ble bygd en kirke på stedet, og Sunnivas levninger skal ha blitt skrinlagt i 996.

De to eldste kildene til legenden om Sunniva er begge fra siste del av 1100-tallet: Legendene om Sunniva er bare bevart i fragmenter, og den ble muligens skrevet ca. 1170, i forbindelse med at bispesetet og det som ble hevdet å være Sunnivas levninger, ble overført fra Selja til Bergen.

SUNNIVA SOM KATOLSK INSTITUSJON

Benediktinermunker fra England bosatte seg senere på Selja og bygde et kloster som de innviet til en av helgene på øya, St. Alban, som ifølge sagaene var Sunnivas bror. Olav den hellige skal ha knelt i den lille Sunnivakirken og i hulens kapell. Han gikk i land på Selja på veien hjem fra England da han ville erobre Norge og videreføre Olav Tryggvasons kristning av Norge.

Sunniva ble en vernehelgen for Vestlandet, og Selja ble senere bispesete for Gulatingsområdet. I 1170 ble bispesetet flyttet fra Selja til Bergen. Samtidig ble St. Sunnivas skrin overført til Kristkirken i Bergen og plassert på høyalteret den 31. august 1170 av biskop Pål av Selja. Skrinet med Sunnivas levninger forsvinner ut av historien omkring 1536, da klosteret ble nedlagt og reformasjonen skjedde i Norge.

➔ Hennes minnedag er 8. juli; Den hellige Sunniva og Seljemennene; «Seljumannamesse». Dagen er avmerket med en rive på den norske primstaven. Den katolske kirken i Molde er navngitt etter henne.

Flere skoler i Norge, bl.a. St. Sunniva i Oslo, og både norske og engelske skip er oppkalt etter henne. I Bergen finner vi St. Sunniva studenthjem. Hellige Nikolai ortodokse kirke i Oslo har et Sunnivaikon og arrangerer år om annet ortodoks pilegrimsferd til Selja på Sunnivadagen. Sunniva er også nevnt (mot slutten av tredje akt) i Henrik Ibsens skuespill Gildet paa Solhoug (utgitt 1856 og revidert i 1883).

SANT ELLER IKKE?

De hellige på Selja og spesielt St. Sunniva fikk en betydningsfull plass i kristningen av Norge. I konkurranse mot hedenskapet viste de geistlige til kraftfulle forbilder på norsk jordsmonn. Den heroiske i fortellingen om St. Sunniva hadde øyensynlig en sterk tiltrekning på middelalderens nordmenn.

Fra en streng historisk synsvinkel har man lite holdbar dokumentasjon. Verken navnet, personen eller det kongelige opphavet er

sikkert dokumentert og er for romantisk til at det har faktisk bakgrunn.

At kjernen i historien kan ha vært at irske eller britiske munkar har kommet sjøvegen og bosatt seg i en eneboertilværelse på norske øyer i havgapet, er sannsynlig. Formålet kan ha vært misjonsframstøt. Senere har historien om disse gått opp i en bokstavelig talt høyere enhet med lånte trekk fra andre tilsvarende helgenmyter.

Sunnivalegenden slik den er nedtegnet, har sannsynligvis utviklet seg i minst to trinn. Først var det snakk om en gruppe mennesker på øya Selja. Disse omtales som seljemenneskene og framstår som anonyme skikkelser. Andre trinn i Sunniva-legenden går ut på at historien knyttes til en bestemt person og gis et navn: Sunniva.

I noen fromhetstradisjoner trekker man en parallell mellom jomfru Maria og Sunniva: «Det er derfor ikke urimelig å la Sunniva stå som en representasjon for jomfru Maria, og det 'barnet' Sunniva fødte gjennom sin martyrdød, var kristendommen i Norge.»

Kilde: Wikipedia. Redigert av Hans Jacob Hermansen.

EGIL HOVLAND-FESTIVALEN 2021

*Velkommen til Fredrikstads egen kirkemusikk-festival 15. til 24. oktober!
Blant årets artister kan vi blant annet presentere:*

- **Beathe S. Lech**
- **Nils Henrik Asheim**
- **Ruth Wilhelmine Meyer**
- **Det norske Solistkor**
- **Ole Martin Huser Olsen**
- **Borg Vokal**
- **Borg domkor**

Finn ut mer på: egilhovlandfestivalen.no

Følg oss på: • [facebook.com/hovlandfestivalen](https://www.facebook.com/hovlandfestivalen)
• Instagram: [@hovlandfestivalen](https://www.instagram.com/hovlandfestivalen)

Å være en musikkfestival i Fredrikstad-komponist Egil Hovlands ånd, forplikter oss til å tenke stort. Festivalens mål er å løfte fram og synliggjøre Hovlands bredde og mange komposisjoner, utfordre flere kunstarter og forvalte komponistens ånd.

Vi vil at festivalen skal ha en god balanse mellom Hovlands egen musikk, beslektede komponisters musikk og andre stilarter som favner et bredere publikum. Og den skal bevisst inkludere andre kunstarter, som dans, teater, litteratur, billedkunst, og ikke minst skal festivalen ta barna på alvor, fordi det også er i Hovlands ånd.

KIRKE PÅ NYE MÅTER?

REFLEKSJONER I ETTERKANT AV BISPEVISITASEN SEPTEMBER 2020

— *Tekst: Kari Mangrud Alvsvåg, domprost i Fredrikstad*

SØNDAG 13. SEPTEMBER 2020 startet min tjeneste som domprost i Fredrikstad domprosti med innsettelsesgudstjeneste i Domkirken. To dager senere, 15. september, begynte bispevisitasen i Onsøy og Gressvik menighet, og med den fikk jeg en knallstart på arbeidet! Prostene får alltid være med under hele visitasen, heldigvis! Gjennom tre velfylte dager fikk jeg være med rundt til skoler, bedrifter, bedehus, ungdomsklubb og mye mer. Menighetsrådenes ledere, Tom og Svein, gikk foran, og jeg er svært takknemlig for arbeidet menighetsråd, frivillige og ansatte hadde lagt ned i planleggingen.

Det er gledelig å se at det tradisjonelle kirkelige arbeidet står godt. Kirkelige handlinger har god oppslutning, det samme gjelder konfirmasjon. Vi ser likevel at vi må arbeide godt med å vedlikeholde kirkens tillit i lokalsamfunnet, slik at mennesker fortsetter å søke kirken ved overganger i livet og fortsetter å se på kirken som en god medvandrer i glede og sorg. Pandemien har gjort at kontakten med mange har blitt svakere, og vi i kirken må arbeide godt for å bringe folk i nærkontakt med kirken fremover.

Gudstjenestene feires med stort engasjement, korarbeidet er herlig mangfoldig og bidrar til gudstjenester som styrker troen og håpet og gir støtte i livet. Tradisjonelt diakonalt arbeid, som besøk og andakter ved institusjoner, fungerer også bra. Trosopplæringen er også i godt driv, det vi fikk vi et herlig eksempel på gjennom babysang.

Strandrydding på Skjæløy sammen med Naturvernforbundet, Pelletspatroljen, Elv og hav, Blå Kors og kriminalomsorgen, gjorde inntrykk:

- Plastforurensningen av havet er en av vår tids største miljøutfordringer, og bidrar til klimasorg blant både barn, unge og voksne.

Når krisene inntreffer, mobiliseres de gode motkreftene. Kirken må forsterke disse håpstegetene, sa biskopen i visitasforedraget.

Av andre aktuelle tema som ble drøftet på visitasen, var det senere årets voksende uro blant ungdommer i Fredrikstad, som var tema i møter både med kommuneledelse, skoleledelse og ikke minst ungdommene selv. Biskopen var tydelig på at lokalkirken og kirken i Fredrikstad har mye å bidra med for å gi ungdommene gode arenaer for livsmestring:

- Det er meldt et økende behov for åpne og uforpliktende møteplasser for ungdomsskole- og videregående elever med voksen tilstedeværelse. Som en av ungdommene jeg snakket med under visitasen uttrykte det: «Det å bli sett av voksne, bare det hjelper»!

Utfordringene i lokalsamfunn og i verden, kaller kirken til å være «kirke på nye måter». En større vekt på kirken som oppsøkende samfunnsaktør, tror jeg vil være betydningsfull i tiden som kommer. Dette kan foregå på torv og bedriftsbesøk, det kan være forsterket nærvær ved skoler og barnehager, det kan være innlegg i lokalaviser, det kan være kirkelig tilstedeværelse på kirkegården, slik diakonen har gjort det under pandemien.

Jeg er også overbevist om at vi må være til stede i sosiale medier og på andre digitale plattformer, der mange mennesker i alle aldre bruker mye tid. Det krever at vi stadig utvikler kirkens tilbud på digitale flater, og det bør vi samhandle om i hele domprostiet. Bare slik sikrer vi nok kapasitet og nok nærvær som når gjennom i den store informasjonsflommen.

Mulighetene for kirken er store! Vi er bærere av verdens vakreste budskap: At ingenting kan skille verden fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus.

JAN-ERIK AMUNDSEN

JEG SITTER AKKURAT i dag i en god stol på Asmaløy (sola skinner, det er blå himmel og alt er bare fint). Her har jeg nemlig mitt, (eller vårt, konas og mitt) lille sommerparadis på Listranda.

Men slik har det ikke alltid vært i år. Hvis jeg tenker litt tilbake, startet året med avlyste gudstjenester, avlyst babysang, og det meste avlyst og avlyst. Det var en vanskelig tid for alle tror jeg. Alle som ville komme til oss i Onsøy og Gressvik måtte lese at, dessverre avlyst (igjen), og vi som arrangør hadde planlagt bl.a. gudstjenester, og måtte avlyse. Det var ikke en god periode. For å ha noe kontakt med menigheten så flyttet vår diakon «kontoret» ut på gravlunden.

Så måtte vi tenke nytt, nå skulle Onsøy og Gressvik menigheter bli digitale, tenkte vi. Vi lærte oss å benytte facebook for å legge ut våre aktiviteter digitalt. Vi har bl.a. hatt babysang, aftenbønner og gudstjenester digitale. I den tiden vi var i da, syntes vi det var en fin måte å formidle på. Håper dere også satte litt pris på det. For å få det til måtte vi jo også lære oss å benytte disse nye «dingsene» slik som fotoapparat, filme med mobiler, redigere, og ikke minst si de rette tingene til rett tid. Vi måtte også tenke på hvilken vinkel vi skulle filme fra, hvordan skal vi stå for å få til akkurat det rette uttrykket osv.

Det var ikke det som vi hadde mest kunnskap

om, men etter hvert som vi arbeidet med det, så tror jeg vi ble flinkere og flinkere til det. Og ikke minst så gjorde det noe med oss som stab. Vi samarbeidet på en veldig god måte, og på tvers av det som vi til daglig arbeidet med.

Etter hvert som tiden gikk og det nærmet seg sommer, ble det heldigvis åpnet for å kunne gjennomføre de aktivitetene som vi ønsker å gjøre. Vi har gjennomført babysang, konfirmasjonsundervisning, og selvfølgelig gudstjenester bl.a. En ekstra bonus er at vi har blitt kjempegode på å vaske og sprite hender og holde «meter'n»

Nå ser vi heldigvis at det sakte, men sikkert nærmer seg en normalisering i samfunnet. Nå er det lov til å samles igjen, så lenge vi holder meteren. Er vi alle sammen forsiktige nå, håper jeg at vi denne høsten kan samles igjen i full kirke og fullt menighetscenter.

Vi har masse spennende å tilby denne høsten også. Det vil hver søndag være gudstjenester i Gressvik og Onsøy kirke. Babysangen starter igjen på Skontorp og menighetscenteret på Gressvik. Våre kor har startet med øvelser igjen, og jeg håper at vi snart kan høre dem på gudstjenesten igjen. Det vil også være en masse fine konserter i kirkene. Så her er det bare å følge med på hjemmesiden vår og på facebook.

Da håper jeg at vi snart kan se dere igjen.

Er du bruker av høreapparater og trenger service på disse kan vi hjelpe deg. Vi utfører små reoperasjoner og rens i butikken. Vi bytter domer, lydslanger, tynnslinger og filter for deg. Vi har har rensmidler for daglig vedlikehold og hørselshjelpemidler i butikk.

ONSØY SYNSSENTER

Gressvik torg 22, 1621 Gressvik • 69 33 17 23 • butikk@onsyn.no

"Vi hjelper deg med både syn og hørsel!"

Bestill gjerne time på www.onsyn.no

ONSØMUSIKKEN til og fra i 120 år

Tekst: Nils E. Øy

ONSØ MUSIKKFORENING BLE dannet høsten 1901 og skulle komme til å leve en omskiftelig tilværelse mellom liv og død opp til vår tid.

Bakgrunnen for dannelsen var at et strykeorkester som hadde vært i virksomhet i avholdsforeningen Odin, var i ferd med å avgå en stille død. Den 37 år gamle og sterkt musikkinteresserte Mikal Forsetlund slo da fram på til daværende organist Paul Nilsen Kolberg (1859-1939) om å satse på hornsekstett i stedet. De ble enige om at det "første som her gjaldt, var at finde 6 mand af bygdas ungdom som havde udsigter til at blive fast boende i Onsø, og med fast karakter og sterk viljekraft".

Hornsekstetter var på mote på den tid, særlig i sagbruksmiljøene. Gressvik Bruk fikk sin sekstett allerede 1869. I protokollen for Onsø Musikforening står det at den også kunne opptre som «dobbelte sekstet med to instrumenter fra hver». Det skulle imidlertid vise seg vanskelig å holde på så mange musikere. I en tid da mange dro ut til sjøs eller flyttet til steder der det var lettere å få arbeid, ble det stor gjennomtrekk blant medlemmene.

Musikkforeningen var blitt en realitet i samarbeid mellom Ungdomsforeningen, Afholdsforeningen og Fredsforeningen, men dette skulle etter hvert også bli musikkforeningens problem. Sommeren 1902 laget de tre foreningene et sett regler for musikkforeningen, som opprørte både Forsetlund og musikerne. De ville ikke behandles som barn, skrev de i et svar til de tre foreningene, og protesterte på at foreningene opptrådte som «lovgivende magt».

Det kom snart til åpenlys strid mellom Forsetlund og Paul Nilsen Kolberg, som da var leder både for Ungdomsforeningen og Fredsforeningen, og som fikk støtte fra Ole Andersen Ek som leder av Afholdsforeningen. Ettersom Kolberg også var formelt valgt som musikkforeningens formann, ble han høsten 1902 avsatt av musikerne, og Forsetlund valgt i stedet.

På forsommeren 1903 forsvant imidlertid Forsetlund brått fra bygda. Han hadde reist til USA, der han også tidligere hadde bodd. Det gikk rykter om at han livnærte seg som orgelbygger, men hans videre skjebne er ukjent.

Musikkforeningen var i virksomhet i noen år fremover, selv om det er vanskelig å dokumentere stor aktivitet i årene mellom 1905 og første verdenskrig. Omkring 1915-16 skal foreningen ha ligget nede, før den fikk en ny start i 1919. Denne leveperioden varte fram til 1933, da foreningen på ny gikk i dvale. Høsten 1937 kom det nytt liv, men bare fram til forsommeren 1939.

Etter 2. verdenskrig fikk medlemmene samlet seg raskt og samlet inn instrumenter allerede på fredsdagen, slik at de kunne spille i flere av barnetogene i bygda på 17. mai. Onsømusikken slumret inn på nytt i 1961. Til da hadde korpset i hovedsak hatt base på Kolberg.

➔ Da virksomheten ble gjenopptatt i 1969, valgte man å gjøre det på Manstad, i skolelokaler og på Manstad Vel. Siden da har korpset hatt kontinuerlig virksomhet. På 1970-tallet kom de første kvinnene med, og på 1980-tallet begynte en vellykket «gjøglerperiode», der korpset – iført busseruller - satset mer på å leke og å underholde med musikk – ikke minst for barn.

Da korpset rundet 100 år i 2001 ble det virkelig slått på stortromme: Med støtte fra selveste Norsk Kulturråd fikk foreningen bestilt et spesialskrevet musikkverk av komponist Trygve Madsen: «Suite Nr. 2 for Janitsjarorkester» ble fremført med stor suksess som jubileumskonsert i Frikirken i Fredrikstad lørdag 8. desember.

— Tekst: Svein Andersen

PS: Siden 2001 har Onsøymusikken levd et aktivt liv med konserter og opptredener ved forskjellige anledninger. De største arrangementene har vært samarbeidsprosjekter med andre musikkrefter i bygda. I den forbindelse kan jeg nevne 2 store musikalarrangementer i Gaustadhallen, noe som hver gang samlet 500-600 tilhørere.

Dagens OMF består av 30-35 aktive musikere. På grunn av pandemien har det den siste tiden vært vanskelig å gjennomføre musikkøvelser. Vi har etter beste evne prøvd å øve når muligheten har vært til stede. Uteøvelser med 2 meter avstand ble avholdt før 17. mai, slik at vi kunne gjennomføre ”pop-up”-spilling. Med buss dro vi rundt i bygda og

spilte en ”trudelutt” forskjellige steder, og vi deltok også på arrangementet som ble holdt på Isegran i kommunens regi. Vi håper at vi nå etter hvert kan få normale tilstander.

Det er planlagt diverse aktiviteter utover høsten, og vi håper at corona-situasjonen blir slik at noen aktiviteter kan gjennomføres. Spesielt ser vi fram til jubileumskonserten som vil bli holdt i Bibliotekets Aula lørdag 6. november.

Som de fleste andre foreninger kunne vi ønske oss større rekruttering, så dersom du som leser dette, sitter med et ønske om å spille i korps, er du hjertelig velkommen til oss.

Kjærrer Blomster
Koretveien 15, 1626 Manstad 69333364 - 41574710

**Vi gir deg personlig veiledning i blomstervalget
i alle livets faser.**

UTEGUDS- TJENESTE MED KONFIRMANTENE:

I JUNI HADDE VI utegudstjeneste på Mærrapanna for alle konfirmanter. Dette ble en flott seanse for oss og for konfirmantene, på tross av litt ruskevær. Vi fikk mye hjelp av nye og eldre ledere her. Etter gudstjenesten fikk konfirmantene i oppgave å lære seg Fadervår.

Mvh Kåre Thunæs-Marthinsen
Undervisningsleder i Gressvik og Onsøy

SOMMERKOLE: PAINTBALL OG SKOGLØYPE

I JUNI HADDE VI sommerskole for 7. -10. klasse, et prosjekt kommunen ønsket at vi i kirken skulle være med å dra i. Da arrangerte vi paintball og skogsløype for dem, med stor suksess.

Det var litt over 100 deltagere, og det var godt vær. Det var stor stas for mange som spilte paintball for første gang. Vi grillet pølser, og de fleste fikk prøvd både å spille som lag, men også alle mot alle. På skogsløypa var det mange forskjellige poster satt opp, hvor de som lag måtte gjennom. Det var alt fra konglekrig til å balansere høyt opp i trærne på en line. Dette prosjektet var et samarbeidsprosjekt mellom alle menighetene i Fredrikstad, og vi fikk god hjelp til å dra dette i land.

KONFIRMANTLEIR:

I AUGUST VAR VI på konfirmantleir med både Onsøy og Gressvik konfirmanter på Stenbekk leirsted. Helgen var proppfull av spennende aktiviteter, undervisning og fellesskap. Vi hadde spennende undervisning om sex og rus, vi hadde boblefotball og en teambuildingsløype med masse forskjellige poster. De nye lederne våre stilte sterkt i år og var

virkelig med og dro leirene i havn. Ungdomslederne holdt blant annet en underholdningskveld for konfirmantene med konkurranser og diverse moro. Flere nevnte den gode maten, i år ble det taco. Været var også med oss i år, og det ble en solfylt helg med mange fornøyde konfirmanter.

Barn og unge i menigheten

SOMMERSKOLE

FOR 4. - 7. KLASSE PÅ GRESSVIK

9. OG 10. AUGUST

— Tekst og bilder: Ingunn Liseter

DET MYLDRET MED glade barn i fargerike t-skjorter som ivrig deltok på to spennende aktivitetsdager.

Sommerskole er et samarbeid mellom Fredrikstad kommune og ulike aktører i byen vår for å gi barn og unge i grunnskolealder gode og gratis ferieopplevelser. Kirken i Fredrikstad deltok med mange flotte tilbud for barn og unge fra 9-18 år. Onsøy og Gressvik hadde lagt opp til en aktivitetsdag på Gressvik og en dag med «Klatring på Grensen». Påmeldingen til mange av byens tilbud var fulle i løpet av noen timer, så det viser at det er et stort behov.

Mandagen var det breakekurs, hobbyaktiviteter og spill, og i kirken var det sang og musikk. Kompani Fredrik 2, hadde speideraktiviteter ute og inne, der lagånd og samarbeid var viktig. Hvert kompani lærte å sette opp lavvo, lage båre, fyre bål og så poppe popcorn i kjelen på bålet. Samtlige greide å fyre bål uten fyrstikker og fikk kose seg med popcorn til slutt.

Tirsdag dro vi til «Klatring på grensen» som var en opplevelse for små og store. I de utfordrende klatreløypene fikk mange kjenne på egne grenser. Begge dagene fikk vi god mat og drikke med god hjelp av frivillige leder og ansatte. Tusen takk til alle som stilte opp og gjorde det mulig å gjennomføre dette tilbudet. Vi vil, vi kan - vi får det til sammen!

Tusen hjertelig takk alle sammen!

JØLSTAD
begravelsesbyrå

Fredrikstad og omegn

Benjamin Nordling

Svein Åge Johansen

Hans K. Helgesen

Birgit Groth

Vakttelefon **69 130 130** (24t)
Farmannsgate 10

www.jolstad.no Lokaleid Begravelsesbyrå

Lunsj-Service

Vi leverer alt i catering og selskapsmat.

- Snitter
- Koldtbord
- Spekemat
- Tapas
- Gryteretter
- Baguetter
- Lunsjbuffét

Lerkeveien 2, 1624
Gressvik - Ørebekk
bestilling@starina.no
www.starina.no

Ørebekk Fisk & Vilt
tif. 69 32 95 05

NÅR LIVET TAR EN U-SVING

– OG KOMMER INN PÅ EN NY VEI

— Tekst og foto: Tom O. Olsen

Det er kommet oss for øret at Hilde Aarhun Hasselgård, som vi kjenner fra menighetsrådet, er blitt konstituert leder i Kirkens SOS Borg. Gressvik og Onsøy menigheter har i mange år vært medlem i Kirkens SOS Borg. Flere som tilhører menighetene er, eller har vært engasjert som frivillige. Titt og ofte ser vi informasjon på nasjonale tv-sendinger om å ta kontakt med Kirkens SOS om du har behov for noen å snakke med.

«Aktiviteten i organisasjonen er økende», sier Hilde. «Under pandemien omorganiserte vi raskt når vaktrommene ble stengt, og heldøgnsstilbudet opprettholdt. De som fra før hadde det vanskelig, opplevde tilværelsen vanskeligere når alt ble nedstengt. Vi var der.»

Hvordan er du kommet inn og blitt ansatt?

«Et par uker etter at samfunnet stengte ned, fikk jeg brystkreft. Det er krisesituasjon i seg selv, og jeg ble satt på sidelinja. Det var krise for meg. Hva skjer nå? Kanskje min aktivitet blir sittende å strikke og høre lydbok resten av livet, og det gjør jeg mye, så det er ikke det verste. Men krevende behandling og påkjenninger både fysisk og psykisk, gjorde noe med energinivået. Jeg blir aldri slik jeg var. Men hvem kan si at de er helt lik gjennom livet?

Selv under behandling fikk jeg mulighet til å arbeide i administrasjonen i Kirkens SOS når jeg hadde krefter og lyst. Det førte til at jeg tross alvorlig sykdom og behandling fikk et arbeidsmiljø å tilhøre.

Nå, ett og et halvt år senere oppstod endringer, og lederen i Borg ble hentet inn til fagavdelingen i landsorganisasjonen. Jeg ble spurt om å ta lederoppgaven, i første omgang fram til sommeren 2022.

Dette er oppgaver og fagområde jeg har lang erfaring med. Muligheten jeg får her opplever jeg som «lagt

i fanget». Diakoni har alltid engasjert meg. Vet du at jeg gikk på folkehøgskole tidlig 80 tallet på «Diakonilinja»?

Kirkens SOS har et menneskesyn og en grunnholdning som ikke-dømmende. Den vil jeg være med å videreformidle. Er det ikke fantastisk å kunne se den andre som er et gudvillet menneske og jeg kan være et gudvillet medmenneske?. Det er også utfordrende, fordi det ligger meg så nært å hjelpe, og gi råd og ville bety noe ekstra viktig for den andre. Den andre spør om jeg vil bruke tid og lytte, være et medmenneske for en stund.

Jeg føler jeg har kommet hjem. Her får jeg bruke hele meg. Min idealisme, min faglige bakgrunn, engasjement og tro i praksis. Livet mitt tok en u-sving, men det gav meg mulighet til å se en annen vei. Så her er jeg nå. Utover høsten blir det mange besøk hos menigheter i Borg bispedømme, undervisning, og veiledning. Vi trenger alltid nye frivillige, og det å gi den kompetansen som trengs for deres tjeneste er viktigst. Når livet tok en u-sving – så kom jeg inn på en ny vei».

Er det er behov for flere frivillige?

«Det er veldig mange som ringer og skriver til oss. Det betyr at det er stor pågang, både på telefon og på de skriftlige tjenestene. Det betyr at noen må vente en stund på svar, og det vil vi veldig gjerne gjøre noe med. Dette gjelder hver dag og hele døgnet, men vi ser at behovet er spesielt stort om natten, når det er ekstra tungt å være våken mens alle andre sover. Mange ringer oss bare om natten, og noen bare i høytidene når andre er ekstra knyttet til familien og gjerne også reiser bort. Da er det veldig tungt å være den som blir igjen, og ensomheten og fortvilelsen blir ekstra tydelig. Da skulle vi ønske at vi hadde enda flere til å ta imot disse menneskene, uten at de må vente på å komme igjennom».

Hvilke egenskaper er nyttige å ha?

Noe av det viktigste man trenger for å kunne være frivillig medarbeider, er enten bakgrunnskunnskap om mennesker i ulike former for krise, eller interesse for å lære noe nytt. Alle som blir godkjent etter å ha vært igjennom en inntaksprosess må gå på et 40 timers kurs før de kan starte opp med vakter. På vakt møter man alle slags mennesker, og alle slags temaer. Vi er opptatt av at våre medarbeidere skal ha et grunnleggende ikke-dømmende menneskesyn. Det er et krav at alle skal bli møtt med medmenneskelighet, vennlighet og respekt. I tillegg er det nyttig å være tålmodig av natur, og ikke bli overveldet om noen av samtalerne kan gi sterke inntrykk. Alle får veiledning og oppfølging underveis, og ingen skal gå alene med samtaler det er vanskelig å legge fra seg. Ingen er heller alene på vakt – det skal alltid være en medvakt til støtte. Mange uttrykker at personlig utvikling er noe de sitter igjen med etter tjeneste hos oss. Vi gir fagkompetanse og realkompetanse i menneskemøter.

Er det noen erfaringer som kan skape vansker?

«Noe av det vi er opptatt av i inntaksprosessen er at man må ha god avstand til egne livskriser. Vi ser at det blir veldig vanskelig å møte andres kriser på en god måte hvis man har noe å streve med i eget liv. Dessuten vil egne kriser kunne bli forsterket av å være nødt til å romme mennesker som er oppe i noe som kan minne om ens eget.

Hvis man selv har opplevd en eller annen form for traume – selv om det ligger langt tilbake i tid, har vi erfart at disse traumene kan bli reaktivert av noen av de samtalerne som kommer inn. Dette behøver ikke å gå utover samtalen og hvordan den som tar kontakt blir møtt, men det kan skape vansker for den som tar imot samtalen og opplever at egne ting blir virvlet opp av samtalsinnhold og innringers følelser».

Hva er Kirkens SOS?

«Kirkens SOS er landets største krisetjeneste på telefon og Internett. Vi holder åpent døgnet rundt, året rundt. De som trenger oss kan enten ringe til oss og få tak i noen med en gang, eller de kan skrive en SOS-melding og få svar i løpet av 48 timer. I tillegg har vi en tjeneste på chat, som er åpent hver kveld og hver natt fram til klokken 02».

Hvem kan ta kontakt?

«Kirkens SOS er for alle som strever med noe i livet sitt og trenger noen å snakke med. Noen ringer bare én gang i løpet av livet sitt, fordi noe helt spesielt har skjedd. Andre har det sånn i livet sitt at behovet oppstår flere ganger – og noen trenger oss ofte og ganske regelmessig. Uansett dreier det seg om en eller annen form for krise. Det kan være en akutt krise, eller en tilbakevendende – eller en varig krise».

Vi ønsker Hilde lykke til i sin nye jobb.

20 spørsmål og svar

1. Hvilken bilprodusent står bak elbilen Citigo?
2. Hva er et annet navn på stjernehopen Pleiadene?
3. Hvilket firma står (blant annet) bak «Den lille nøttefabrikken»?
4. Hva kalles kraften som er motsatt rett og like sterk som sentrifugalkraften?
5. Hvilket land med kyst mot Middelhavet har et sedertre i flagget sitt?
6. Hvor langt er det fra jorden til månen?
7. Hvilken fotballklubb vant Premier League i 2020?
8. Hvem spiller Hanna Montana i serien med samme navn?
9. Hvem er initiativtakerne til den nye nettavisen Fredrikstad Tidende?
10. Hva var det tidligere navnet på «Dagsavisen»? (her i Fredrikstad)
11. Hvem er Hopalong Cassidy?
12. I hvilket tettsted finner man Sametinget?
13. Hva slags krydder er firmaet Maldon særlig kjent for å produsere?
14. Hvem i bibelhistorien var mor til Esau og Jakob?
15. Når i gudstjenesten bruker vi oblat?
16. Hva heter firmaet som ble vedtatt opprettet i 2016 og som eier jernbanenettet i Norge?
17. Hva er crémant et eksempel på?
18. Hva slags dyr er bakermesteren i Hakkebakkeskogen?
19. Hvorfor er 13. september 2021 en offentlig flaggdag i Norge?
20. «En sommer er over....» hvordan fortsetter sangen?

14. Rebecca
15. I nattverden
16. Bane Nor
17. Musserende vin
18. Hare, Harepus godtas
19. Stortingsvalget 2021
20. «...men minnene om den består!»

8. Miley Cyrus
9. Arne Børresen og Gunnar Bodahl-Johansen
10. Demokraten
11. En westernhet i div. bøker skrevet av
Clarence Mulford
12. Karasjok
13. Salt

1. Skoda
2. Sjusjøeren
3. Brynhild
4. Sentrpetaltallrøst
5. Libanon
6. 384 000 kilometer
7. Liverpool

Finn 10 fiskearter!

I rutenettet har vi gjemt navnene på 10 vanlige norske fiskeslag. Navnene står fra venstre mot høyre eller nedover. Klarer du finne alle?

K	Å	H	O	I	G	A	N	D	U
O	Q	Y	K	V	E	I	T	E	M
W	E	S	S	L	I	N	G	O	S
S	T	E	I	N	B	I	T	A	K
E	A	R	L	Y	D	A	O	T	A
I	S	O	D	P	Ø	R	R	E	T
D	S	R	U	L	P	A	S	T	E
I	M	A	K	Y	L	A	K	S	I
P	I	R	O	S	Å	F	F	U	S
M	A	K	R	E	L	L	U	S	K
O	S	T	H	O	S	T	E	R	Ø

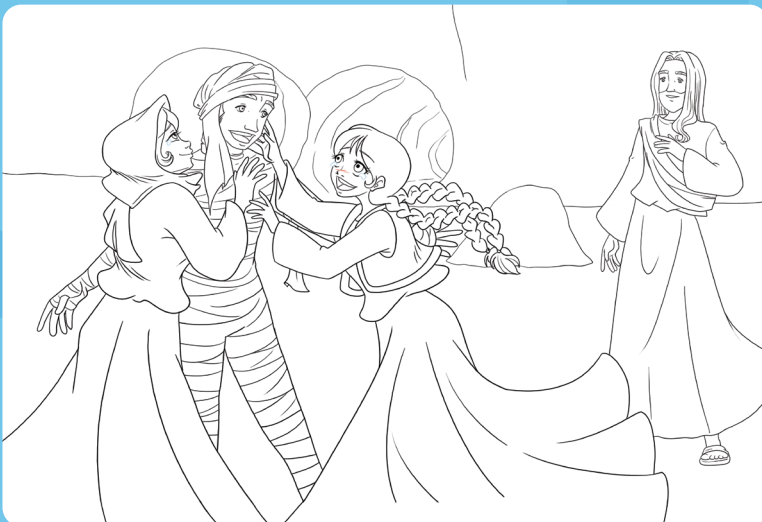
Finn fem feil

De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet under?
(Tegning: Chiara Bertelli)

Fargelegg!

Broren til Marta og Maria var død. Men Jesus vekket Lasarus opp fra de døde. (Tegning: Chiara Bertelli)

Gi barnebladet
BARNAS til et
barn du er glad i!

Disse oppgavene er
hentet fra bladet.

Bestill abonnement
på sondagsskolen.no
eller 22 08 71 00.

HER FOR
deg

						
Ellen	Ulf	Cathrine	Jarle	Bjørnar	David	Terje

Vi dekker hovedsakelig Fredrikstad, Rolvsøy, Borge, Torsnes, Østre Fredrikstad, Kråkerøy, Spjærøy, Hvaler, Gressvik, Onsøy og Råde.

Fredrikstad Begravelsesbyrå
Niemet/Johansen Etabl. 1883

Tlf. 69 31 30 62 Hele døgnet.
Veumveien 51, 1613 Fredrikstad
post@fredrikstadbeg.no

Borge Begravelsesbyrå
Ellen Margareth Bye

Tlf. 69 34 53 35
Biveien 21, 1658 Torp
emargarb@online.no

www.fredrikstadbeg.no

Kjøp bilen din på Ørebekk
Vi tar service på alle bilmerker

FREDRIKSTAD BIL A.S
tlf 69 53 17 00

Hyundai Mazda Subaru

SELSKAPSLOKALER TIL LEIE
Bryllup, dåp, minnestund og merkedager
Kjøkken - plass til 50 personer
Kontakt: Svein Syversen 913 93 853

Onsøy Pukkverk

Salg og transport av
PUKK - SUBBUS - MATJORD

Åpningstider 06.30-15.30
Lørdagsåpent i sommerhalvåret 08.00-13.00

Telefon 69 33 46 62
Mobil 90 91 18 65

Råde Graveservice a.s

SLEVIK ELEKTRISKE AS
på Ørebekk

Tlf. 69 32 66 66

Elon Fredrikstad

REGIMENT ELEKTRISK

GRESSVIK RØDE KORS PLANLEGGER FOR BEDRE TIDER

Røde Kors

— Tekst: Harald Henriksen

EFTER HALVANNET ÅR med svært begrenset virksomhet øyner nå foreningen muligheter for en mer normal nær framtid. Stadig flere mennesker blir fullvaksinert, og myndighetene later til å ha god kontroll med smittesituasjonen.

I årets første halvdel har vi måttet avlyse det meste, men vi har lyst til å formidle det som har vært positivt: Vi hadde først bruktbuikk med alle koronabegrensninger ivaretatt den siste uken i mai. Vårt hyggelige og kjøpevillige publikum satte stor pris på tiltaket, noe både frammøte og salgsresultat var bevis på.

Torsdag 2. september:

Både Transportgruppa og Besøktjenesten gjenåpner sine månedlige medlemsmøter.

Tirsdag 7. september:

Formiddagstreffene for eldre og enslige starter opp. Disse foregår annenhver tirsdag til slutten av november.

Søndag 12. september:

Trimhytta åpner igjen, og vil være åpen hver søndag til april.

Torsdag 30. september t.o.m. søndag 3. oktober:

Bruktbuikk på Røde Kors-huset.

Torsdag 14. oktober:

Tradisjonell høstfest for eldre og enslige.

Søndag 12. desember:

Julemiddag for eldre enslige hjemmeboende.

Gressvik Røde Kors ønsker alle lesere, venner og medlemmer en god og koronafri høst!

Dernest arrangerte vi grillfest i teltet vårt for eldre og enslige tirsdag 29. juni. Om lag 70 mennesker koste seg med god mat og musikalsk underholdning av Åge Martinsen i flott sommervær.

Transportgruppa og Besøktjenesten sto for både henting og matstell. Bildene gir et godt inntrykk av den hyggelige tilstelningen.

I tråd med innledningen satser foreningen i skrivende stund (20. august) på en høstsesong med god aktivitet, og hvis alt klaffer vil følgende ting skje:

BLI MEDLEM I RØDE KORS

Det koster kr 300,- pr år

Kontakt vårt kontor på telefon 69 32 59 20

eller på epost: post@gressvikrodekors.no

HJELP OSS Å HJELPE

Hilsen Gressvik Røde Kors

TRIMHYTTA – SPRINKLET

Hytta på Sprinklet er åpen

hver søndag fra kl 10.00 – 15.00.

VI ØNSKER ALLE HJERTELIG

VELKOMMEN TIL HYTTA OG

PANORAMATÅRNET!

LIVETS GANG

Døpte i Onsøy

Fredrik Øyvind Berntzen Forsetlund
Viktor Ydse Solberg
Oline Valle
Adrian Sundberg Bossum
Olivia Sansara
Mille Lund Gaustad
Selma Josephine Fosnæs
Lavrans Olsen Mellem
Victor Lind Kjøniksen
Aksel Fossum
Gustav Alexander Gaustad Strøm

Døpte i Gressvik

Ola Hermansen Ruud
Frida Jacobsen
Oliver Tomtum-Olsen
Aurora Hélen Vårлие Johansen
Tobias Gøtz Holden
Aron Bjercke Eskeland
Millie Marie Due-Oddane

Viede i Gressvik

12. juni: Amanda Hanssen og Mats Lund
14. august: Carina Tomtum og Christoffer Olsen

Viede i Onsøy

3. juli: Susann Andresen og Magnus Eriksen
24. juli: Nina Malerud og Pål Karstensen
7. august: Marita Svendsen og Jan Thomas Johansen
14. august: Maja Kallerød og Aksel Smestad Jakobsen
14. august: Anette Solgård og Kenneth Langemyr
28. august: Edel Aker-Bjørke og Joakim Kjenne

Døde i Onsøy

Gry Berg-Nilsen
Hans Viktor Jensen
Gjoran Spro
Anna Marit Julie Fjærå Karlsen
Einar Jacob Bertinussen
Liv Marie Johansen

Ingeborg Helene Torp
Elisabeth Løken
Øyvind Reidar Martinsen
Turid Irene Ottosen
John Kristoffersen
Ørjan Andre Furberg Jensen
Mary Anne Johansen

Døde i Gressvik

Wenche Anite Hjertholm
Anne Karola Nilsen
Rune Erland Olsen
Jan-Erik Kristiansen
Reidar Johan Løining
Tore Andreas Moe
Erna Marie Jørgensen
Dag Roar Brynthe
Birger Andreas Olsen
Edit Maria Rudi
Reidun Reinertsen

Liv Woldbråten
Gerd Rigmor Fjeldstad
Odd Simonsen
Ole Christian Bugge Olsen
Bjørn Ragnar Sørensen
Guro Utne
Gunnar Olaf Halvorsen
Bjørn Oddvar Henriksen
Raymond Ottar Olsen
Lisbeth Femtehjell
Else Mary Byrgesen

FONUS

BEGRAVELSESBYRÅ GRAVSTENER

Fredrikstad - Moss - Råde - Rygge - Sarpsborg
Telefon 03024 - fonus.no

Rørlegger med butikk
Tlf 69 32 94 89
Nordkilen 5, Gressvik

GRESSVIK ELEKTRISKE AS

Mobil: 905 26 866
Tlf. 69 33 88 10
E-mail: post@gressvik.no

Postboks 159
Nordkilen 4
1520 Gressvik

HVA SKJER I BYGDA?

SMÅBARNSSANG

Gressvik menighetssenter

Sanglek for barn i barnehagealder, kl 17.15 – 18.00

- Torsdag 16. september. Middag for småbarnssangfamiliene fra kl 16.30. Påmelding til Frøydis Romarheim, tlf 47909478.
- Torsdag 30. september. Åpen middag fra kl 16.30.
- Torsdag 14. oktober. Middag for småbarnssangfamiliene fra kl 16.30. Påmelding til Frøydis Romarheim, tlf 47909478.
- Torsdag 28. oktober. Åpen middag fra kl 16.30.
- Torsdag 11. november. Middag for småbarnssangfamiliene fra kl 16.30. Påmelding til Frøydis Romarheim, tlf 479 09 478.
- Torsdag 25. november. Åpen middag fra kl 16.30.

Skontorp bedehus

Sanglek for barn i barnehagealder, kl 17.15 – 17.45. Middag for småbarnssangfamiliene kl 16.30. Påmelding til middag til Grethe Gaustad på 904 77 902 innen søndag.

- Torsdag 23. september.
- Torsdag 21. oktober.
- Torsdag 4. november.
- Torsdag 18. november.

BETWEENS

Fritidsklubb for barn fra og med 5. klasse. Spill, hobbyaktiviteter, leker, andakt og kiosk.

Velkommen! Fra kl 18 – 20.

Fredag 24. september

Fredag 22. oktober

Fredag 5. november

Fredag 19. november

GRESSVIK SPEIDERGRUPPE

Småspeider for barn i 2.- 4. klasse, kontaktperson er Kristoffer Iversen, tlf 915 60 096. Troppen er for 5.- 10. klasse,

kontaktperson er Anders Gundersen, tlf 901 11 117.

ÅRETS TV-AKSJON GÅR TIL PLAN NORGE SØNDAG 24. OKTOBER!

«Barn – ikke brud».

50-ÅRSKONFIRMANTER I ONSØY KIRKE

Søndag 24. oktober. Samling for 50-årskonfirmantene. Kontakt daglig leder Jan-Erik Amundsen.

VÅRE HJEM

Gressvik menighetssenter

Fredag 29. oktober kl 19.30 - Møte.

Fredag 3. desember kl 19.00 - Julebord.

120 ÅRS JUBILEUMSKONSERT MED ONSØ MUSIKKFORENING

i Bibliotekets Aula, lørdag 6. november kl 18.00.

Solist: Elise Johansen

Dirigent: Kenneth Angeland

Billetter kjøpes «i døra».

Billettpris kr. 200,-.

Barn under 12 år gratis.

ALLEHELGEN

En tid for å minnes og være sammen. Åpent menighetssenter på Gressvik og åpen kirke i Onsøy.

Gressvik menighetssenter

- Lørdag 6. november kl. 11.00 og 15.00.
- Åpent bønnerom.
- Lysglobe for lystenning.
- Noen å snakke med.
- Kafé.
- Gressvik Blomster og Klær selger kranser og diverse til å ha på graven.
- Søndag 7. november kl.11 er det gudstjeneste

Onsøy kirke

- Lørdag 6. november kl. 11.00 og 16.00.

- Lysglobe for lystenning.
- Noen å snakke med.
- Kafé.
- Kjærre Gartneri har salg av kranser og diverse til å ha på graven.
- Søndag 7. november kl.11.00 er det gudstjeneste. Onsøy og Gressvik menigheter ønsker deg varmt velkommen!

NMS MISJONSMESSE

Gressvik menighetssenter mandag 8. november. Mer informasjon nærmere.

JULEMESSE

på Gressvik menighetssenter. Lørdag 20. november.

ADVENTSKONSERT I ONSØY KIRKE

Søndag 28. november. Vestbygda blanda kor.

JULEKONSERT

Onsøy kirke søndag 5. desember kl 17.00. Julekonsert med Lucia fra Vestbygda ungdomsskole, Onsøy kirkes gospelkor, band og solister.

JULEKONSERT

Gressvik kirke søndag 12. desember kl 17.00. Julekonsert med lokale kor og korps. Mer informasjon senere.

BYGGING AV NYE ONSØYHEIMEN:

Onsøy & Gressvik menigheter

GUDSTJENESTER I ONSØY OG GRESSVIK

Lørdag 25. september

Onsøy kirke

kl 10.30 Gudstjeneste med konfirmasjon.

kl 12.30 Gudstjeneste med konfirmasjon.

Søndag 26. september

18. søndag i treenighetstiden

Gressvik kirke

kl 10.00 Gudstjeneste med konfirmasjon.

kl 12.00 Gudstjeneste med konfirmasjon.

kl 14.00 Gudstjeneste med konfirmasjon.

Onsøy kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med dåp og nattverd.

Søndag 3. oktober, 19. søndag i treenighetstiden

Onsøy kirke

kl 18.30 Kveldsgudstjeneste med åpen kirke fra

kl 18.00 Nattverd. Felles med Gressvik menighet.

Søndag 10. oktober, 20. søndag i treenighetstiden

Gressvik kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med dåp og nattverd.

Felles med Onsøy menighet.

Søndag 17. oktober, 21. søndag i treenighetstiden

Gressvik kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med dåp og nattverd.

Onsøy kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med høsttakkefest og utdeling

av 4-årsbok. Kirkekaffe.

Søndag 24. oktober, 22. søndag i treenighetstiden

Gressvik kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med utdeling av 4-årsbok.

Rød Barnegospel deltar. Kirkekaffe.

Onsøy kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med gospel. 50-årskonfirmanter.

Søndag 31. oktober, Bots- og bønnedag

Gressvik kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med allment skriftemål og nattverd.

kl 12.30 Dåpsgudstjeneste.

Onsøy kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med dåp og nattverd.

Søndag 7. november, Allehelgensdag

Gressvik kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med nattverd.

Kirkekoret deltar.

Onsøy kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med nattverd.

Søndag 14. november,

25. søndag i treenighetstiden

Gressvik kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med dåp og nattverd.

Onsøy kirke

kl 11.00 Gudstjeneste for små og store.

Tårnagenter. Kirkekaffe.

Søndag 21. november, Domssøndag/

Kristi kongedag

Gressvik kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med nattverd.

kl 12.30 Dåpsgudstjeneste.

Onsøy kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med dåp og nattverd.

Søndag 28. november, 1. søndag i adventstiden

Gressvik kirke

kl 11.00 Gudstjeneste for små og store.

Lys våken. Nattverd.

Onsøy kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med dåp og nattverd.

Gospelkoret deltar.

Søndag 5. desember, 2. søndag i treenighetstiden

Gressvik kirke

kl 11.00 Gudstjeneste med dåp og nattverd.

Felles med Onsøy menighet.

---

*Følg med på menighetens nettsider www.kirken.no/gressvik og på annonsering i Fredrikstad blad.
Endringer kan skje!*

DEN NORSKE KIRKE